

Omstridt region opløser sig selv efter militær lynoffensiv

Efter 30 år opløser den selvudnævnte republik sig efter en militær lynoperation. Mindst 65.000 mennesker er på flugt

Mindst 65.000 armeniere er flygtet fra Nagorno-Karabakh ifølge armenske myndigheder. Foto: Alain Jocard/AFP/Ritzau Scanpix

Den omstridte region Nagorno-Karabakh opløser sig selv inden nytår.

Det siger myndighederne i den selverklærede stat i en officiel meddelelse torsdag.

Beslutningen kommer, efter Aserbajdsjans militær med en lynoperation i sidste uge tog kontrol over regionen, der ellers har været regeret i 30 år af armenske separatister med støtte fra Armenien.

Aserbajdsjans offensiv – som landet selv kalder en antiterror-operation – har sendt mindst 65.000 armeniere, hvilket er over halvdelen af befolkningen, på flugt fra Nagorno-Karabakh til Armenien.

Fakta

Fold ind

Armenien mod Aserbajdsjan

- Der bor 2,7 mio. mennesker i det kristne Armenien og 10,4 mio. i det primært muslimske Aserbajdsjan.
- Konflikten handler om den lille enklave Nagorno-Karabakh med 150.000 indbyggere, primært armeniere.
- Regionen er fuldstændigt omsluttet af Aserbajdsjan.
- I 2020 var der krig mellem Armenien og Aserbajdsjan. Siden har russiske styrker holdt kontrol, indtil kampe brød sidste uge.

Den drastiske udvikling kommer ikke som en overraskelse for lektor ved Forsvarsakademiet Claus Mathiesen.

“Det her har været på vej i lang tid. Signalerne fra Aserbajdsjan har været tydelige,” siger lektoren og tilføjer, at det er et udtryk for “massiv desperation og frygt”, at så mange armeniere i Nagorno-Karabakh har valgt at forlade deres hjemstavn.

Nagorno-Karabakh er på størrelse med Nordjylland, og størstedelen af de 150.000 indbyggere er armeniere.

Regionen har fungeret som et de facto-selvstyre under Armenien med egen præsident, egen valuta og eget flag.

🔒 For at se dette indhold skal du acceptere cookies

Geografisk ligger regionen dog i Aserbajdsjan. Den har været et stridspunkt mellem de to tidligere sovjetstater Armenien og Aserbajdsjan siden 1918.

I sin nuværende form startede krigshandlinger første gang i slutningen af 1980'erne og sidste gang i 2020. I 2020 stemte de etnisk-armenske indbyggere i Nagorno-Karabakh for at blive en del af Armenien, hvilket udløste en krig.

Den 19. september satte Aserbajdsjan soldater ind i regionen, som på kort tid tog kontrollen med den og sendte tusinder på flugt. Arkivfoto: Alain Jocard/AFP/Ritzau Scanpix

Siden har russiske “fredsbevarende” styrker opretholdt en vis kontrol med området indtil sidste uge. Ifølge Claus Mathiesen har Aserbajdsjan udnyttet, at Ruslands fulde fokus har været på krigen i Ukraine.

Etnisk udrensning?

Der er modstridende oplysninger om antallet af dræbte og sårede i forbindelse med de seneste dages kamphandlinger. De armenske myndigheder siger, at mindst 68 er blevet dræbt, at 105 er meldt savnet og over 300 er sårede.

Armeniens premierminister har udtalt, at der om kort tid ikke vil være en eneste etnisk armener tilbage i Nagorno-Karabakh. Han beskylder i samme ombæring Aserbajdsjan for “etnisk udrensning”.

“

*Det her har været på vej i lang tid
Claus Mathiesen, lektor, Forsvarsakademiet*

Aserbajdsjanerne har dog sagt, at de ønsker at behandle de etniske armeniere som “lige borgere”.

Det kan Claus Mathiesen godt forstå, armenierne er skeptiske overfor. Spørger man ham, vil de etniske armeniers mulighed for et let, velfungerende liv i Aserbajdsjan være “tæt på ikkeeksisterende”.

Armenierne fylder deres biler op og forlader regionen, som har været under armensk kontrol i 30 år. Foto: Alain Jocard/AFP/Ritzau Scanpix Foto: Ritzau Scanpix

Fra Nagorno-Karabakh er der omkring to timers kørsel til Armenien, hvor størstedelen af de etniske armeniere flygter til. Foto: Alain Jocard/AFP/Ritzau Scanpix

Aserbajdsjan afviser armenske beskyldninger om etnisk udrensning, men billeder af titusinder af desperate armeniere på flugt har ført til dyb international bekymring.

Tidligere statsminister i Danmark og generalsekretær for Nato, Anders Fogh Rasmussen, [skrev i tirsdags på det sociale medie X](#), tidligere Twitter, at billederne er beviset på, at advarslerne om etnisk udrensning er blevet ignoreret i månedsvis.

Han kalder det samtidig “en fiasko for det internationale verdenssamfund”.

🌀 For at se dette indhold skal du acceptere cookies

Aserbajdsjans præsident, Ilham Aliyev, siger, at armenernes rettigheder vil blive respekteret, men at hans “jernhånd” nu har sat en stopper for armenske drømme om en uafhængig, etnisk armensk Karabakh-enklave.

“Regionen vil nu blive forvandlet til et paradis,” siger han.

Armeniens premierminister hævder, at en “etnisk udrensning” er påbegyndt. Det afviser Aserbajdsjan. Foto: Alain Jocard/AFP/Ritzau Scanpix

Ifølge Claus Mathiesen vil regionen nu bare blive endnu et område i Aserbajdsjan uden nogle former for selvstyre.

“Det er en legitim handling fra Aserbajdsjan side,” siger Claus Mathiesen med henvisning til, at regionen befinder sig på aserbajdsjansk jord, og at FN anerkender regionen som en del af landet.

Han understreger dog, at det er vigtigt, at mindretallets rettigheder bliver respekteret.

“Og om det kommer til at ske, er det helt store spørgsmål,” siger han.